

Bramsnæs: Loven om Ophævelse af Nationalbankens Pligt til at indløse sine Sedler med Guld blev sidste Gang — ved Lov af 9. Juli 1920 — forlænget til Udgangen af Februar 1921. Der var den Gang fra visse Sider Betæneligheder ved den Form, hvorunder Forlængelsen blev givet; Betæneligheder, som ogsaa kom frem i den Udvalgsbetænkning, der blev enstemmigt afgivet her i Landstinget den 23. Juni 1920. I denne blev det nemlig fremhævet — og yderligere fremhævet af Udvalgets Ordfører ved Behandlingen i Tinget —, at det egentlig var en overordentlig stor Fordel for Nationalbanken fremdeles at faa en saadan Uindløselighed for sine Sedler, og det blev paa- vist baade i Udvalgsbetænkningen og ved Behandlingen i Salen, at man ogsaa kunde se paa Nationalbankens Regnskab, at Driften gav, om jeg saa maa sige, godt Udbytte, og at Banken derfor havde haft betydelig Fordel af de Begünstigelser, den havde faaet under Krigens Forløb. Det blev udtalt i denne Udvalgsbetænkning, at man forventede, at Nationalbanken vilde føre en forsigtig Dividendepolitik, saaledes at der blev henlagt saa store Beløb som muligt til Grundlag for Sedlernes Værdi, og der blev tillige udtalt et Ønske om, at hvis der senere skulde blive Tale om yderligere Forlængelse af Uindløseligheden, maatte Spørgsmaalet om en forandret Deling af Bankens Udbytte mellem Aktionærerne og Staten tages op til Behandling. Det undrer mig da i ikke ringe Grad, at dette Forslag nu forelægges af Ministeriet, uden at der er taget noget Hensyn til de Anskuelser, som blev gjort gældende ved den sidste Vedtagelse her i Landstinget, og det undrer mig saa meget mere, som ved den Lejlighed den højtærede Kirkeminister paa Handelsministerens Vegne udtrykkelig gav Tilslutning til de Udtalelser, som jeg her har nævnt, og som var fremsatte i Udvalgets Betænkning. Jeg havde ventet, at Ministeriet vilde have taget Hensyn til dette, naar man paa ny forelagde et Lovforslag om at give Nationalbanken denne Begünstigelse. Jeg vil heller ikke sige, at jeg har faaet det Indtryk, at Nationalbanken selv har taget Hensyn til denne Udtalelse i Betænkningen om, at man skulde føre en forsigtig Dividendepolitik. I alt Fald mente jeg, at dette Udtryk maatte forstaaes saaledes, at man ikke saa hurtig som mulig skulde sætte den Dividende, som blev udbetalt til Aktionærerne, op. Det gjorde man imidlertid. Da man første Gang efter den omtalte Betænkning Afgivelse skulde til at bestemme Dividenden for Nationalbankens Aktionærer, satte man den op fra 8 til 10 pCt. Det forekommer

mig at være i meget daarlig Overensstemmelse med de Ønsker, der blev udtrykt i Rigsdagen, den Gang Banken opnaaede en Forlængelse af Loven, og der findes, som jeg allerede har antydnet, hverken i Bemærkningerne til Lovforslaget eller i selve dette noget som helst om, at Staten skal have en større Andel i Bankens Overskud, end den har faaet hidtil. Jeg vil da gerne rette den Forespørgsel til den højtærede Justitsminister — det bliver det vel denne Gang —, hvorfor der ikke fra Ministeriets Side foreligger noget som helst om Grunden til, at man ikke har taget Hensyn til de da fremkomne Udtalelser. Der maa vel være en eller anden Begrundelse derfor, og jeg kunde meget ønske at faa den fremført. Ministeriet maa formentlig ogsaa paa dette Omraade have skiftet Anskuelse siden da, idet Ministeriet den Gang gav Tilsagn om, at man ved næste Forelæggelse vilde tage dette Spørgsmaal op til Behandling.

Nationalbankens økonomiske Stilling er, som det allerede er fremgaaet af tidligere Forhandlinger, overordentlig god. Navnlig er der i Krigsaarene opsamlet en stor Fond, som kaldes Udbytteudligningsfond. Den var, da vi sidste Gang forhandlede om Sagen, vokset til 18 Mill. Kr., og ved det Regnskab, der blev aflagt 31. Juli 1920, blev der yderligere henlagt 4—5 Mill. Kr. til denne Fond, saa at den vel nu andrager 22 à 23 Mill. Kr. Desuden er der jo en meget betydelig Reservefond, saa at Banken opsamler betydelige Værdier, og jeg synes, der vilde være Grund til, at Samfundet, Staten fik nogen Del deri. Jeg synes ikke, der er Mening i, at private Aktionærer skal vedblive at kunne opsamlе Penge gennem Nationalbankens Drift, naar Nationalbanken hvert Øjeblik maa komme til Rigsdagen og anmode om Begünstigelser, som muliggør det for den at fortsætte denne Opsamlingspolitik. Det var efter min Mening snart paa Tide, man blev enig om i Rigsdagen at sige til Nationalbanken: Vi er rede til at foretage saadanne Foranstaltninger, som kan siges at være nødvendige i hele Samfundets Interesse — jeg skal derfor heller ikke modsætte mig, at der bliver givet en yderligere Forlængelse af den Uindløselighed, som Sedlerne har faaet —, men samtidig synes vi, at naar Banken saaledes Gang paa Gang kommer til Lovgivningsmagten og forlanger Begünstigelser, maa den ogsaa forstaa, at Staten stiller yderligere Krav til den, saaledes at den kommer til at afgive en større Del af sit Overskud til Staten. Jeg begriber ikke, at Banken ikke selv har